

21 Μαρτίου 1919

Οι 130 ημέρες του Μπέλα Κουν

Ο Μπέλα Κουν γεννήθηκε στην Ουγγαρία στα 1866. Ζυμώθηκε με τις σοσιαλιστικές ιδέες και, στη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου, βρέθηκε στο μέτωπο. Οι Ρώσοι τον αιχμαλώτισαν. Όσπου να ξεσπάσει η επανάσταση των μπολσεβίκων και να επικρατήσει, ο Κουν είχε προσχωρήσει στις τάξεις των κομμουνιστών. Στις 18 Νοεμβρίου 1918, βρισκόταν στην Βουδαπέστη. Ο κόμης Κάρολυ ήταν ήδη πρόεδρος Δημοκρατίας με πρωθυπουργό τον Μπερίνσκι. Οι σοσιαλιστές υπουργοί του εργάζονταν για την εγκαθίδρυση σοσιαλιστικού καθεστώτος. Ο Μπέλα Κουν εργαζόταν στα συμβούλια των στρατιωτών. Ως τα τέλη Φεβρουαρίου 1919, όλος ο ουγγρικός στρατός αποδεχόταν την καθοδήγηση των συμβουλίων. Στις 20 Φεβρουαρίου, ο Μπέλα Κουν μπήκε επικεφαλής επίθεσης εναντίον γραφείων εφημερίδων. Η επίθεση εξελίχθηκε σε σύρραξη με οκτώ νεκρούς και ο Μπέλα Κουν συνελήφθη και φυλακίστηκε.

Τον ίδιο καιρό, τσεχικά και ρουμανικά στρατεύματα παραβίασαν την γραμμή της ανακωχής και κατέλαβαν εδάφη. Στις 20 Μαρτίου, ο Γάλλος στρατηγός στα υπό κατοχή εδάφη, έστειλε διακοίνωση στην Βουδαπέστη ότι η γραμμή ανακωχής μετακινιόταν στο σημείο όπου οι Ρουμάνοι είχαν φθάσει. Ο Κάρολυ αρνήθηκε την αποδοχή της διακοίνωσης. Στις 21 Μαρτίου 1919, ένας υπουργός επισκέφτηκε τον Μπέλα Κουν στην φυλακή. Συμφώνησαν ένωση του σοσιαλιστικού με το κομμουνιστικό κόμμα και παράδοση της εξουσίας στα συμβούλια εργατών, αγροτών και στρατιωτών.

Τα συμβούλια ανακήρυξαν την Ουγγαρία Λαϊκή Δημοκρατία με πρόεδρο τον Αλέξανδρο Γκάρμπαϊ και τον Μπέλα Κουν κομισάριο του λαού για τις εξωτερικές υποθέσεις και, ουσιαστικά, ψυχή του νέου καθεστώτος. Όλα τα κτίρια δημεύτηκαν ως κρατική περιουσία. Το εμπόριο κηρύχθηκε κρατικό μονοπώλιο και οι τράπεζες απαλλοτριώθηκαν. Δεν υπήρχε όμως μηχανισμός που να θέσει το νέο κράτος σε κίνηση. Οι έμποροι δεν πουλούσαν. Οι τραπεζικοί δεν εργάζονταν αναμένοντας εντολές. Σε λίγο, κάθε εμπορική πράξη έπαψε να υπάρχει. Κι όταν οι πρώτες ύλες εξαντλήθηκαν, σταμάτησαν να λειτουργούν τα εργοστάσια. Εφημερίδες δεν κυκλοφορούσαν. Και οι αγρότες που είχαν μάθει ότι η γη τους,

κρατικοποιήθηκε, δεν έστελναν τρόφιμα στις πόλεις. Και παντού, οργανωνόταν η αντεπανάσταση.

Παρ' όλα αυτά, το νεαρό καθεστώς σημείωνε επιτυχίες. Ο ουγγρικός κόκκινος στρατός έδιωξε τους Ρουμάνους στην αρχική θέση ανακωχής. Από τη Γαλλία, ο Κλεμανσό έστειλε αυστηρή διακοίνωση. Στις 13 Ιουλίου, ο κόκκινος στρατός διατάχθηκε να υποχωρήσει.

Ήταν μια ντε φάκτο αναγνώριση της απώλειας αυτών των εδαφών που περνούσαν στην δημιουργούμενη τότε Τσεχοσλοβακία. Οι Ούγγροι στρατιώτες απογοητεύτηκαν. Πολλοί τα παράτησαν και γύρισαν σπίτια τους. Οι Ρουμάνοι ξεκίνησαν νέα προέλαση με κατεύθυνση την Βουδαπέστη.

Στην πρωτεύουσα, η κατάσταση εξελισσόταν άσχημα για τον Μπέλα Κουν. Η πεποίθηση ότι η Σοβιετική Ένωση βρίσκεται μακριά για να βοηθήσει κι ότι η Ουγγαρία είχε προαποφασιστεί πως θα διαμελιστεί, λειτουργούσε διαλυτικά. Ο ενθουσιασμός εξαφανίστηκε. Και οι Ρουμάνοι βάδιζαν εναντίον της Βουδαπέστης χωρίς να υπάρχει δύναμη να τους ανακόψει. Τίποτα δεν λειτουργούσε, ενώ ήταν φανερό ότι σκληρή αντεκδίκηση ανέμενε εκείνους που είχαν στηρίξει τις ελπίδες τους στο νέο καθεστώς.

Μπροστά στο αδιέξοδο, την 1^η Αυγούστου 1919, η κυβέρνηση του Μπέλα Κουν παραιτήθηκε. Ο ίδιος διέφυγε στην Βιέννη κι από εκεί, πέρασε στην Σοβιετική Ένωση. Στα 1937, ήταν ένας από τους κατηγορούμενους για «τροτσκιστική παρέκκλιση». Εκτελέστηκε. Στα 1958, αποκαταστάθηκε.

1806: Γεννιέται ο Μεξικανός εθνικός ήρωας Μπενίτο Χουαρέζ. Εκλέχτηκε πρόεδρος της χώρας του το 1861, το 1867 και το 1871.

1871: Ο πρωθυπουργός της Γερμανίας, Ότο Βίσμαρκ, εγκαινιάζει τις εργασίες του κοινοβουλίου, στο πρώτο γερμανικό Ράιχ.

1917: Στη Ρωσία, ο τσάρος Νικόλαος Β' και η οικογένειά του συλλαμβάνονται από τους επαναστάτες.

1927: Οι Κινέζοι εθνικιστές του Τανγκ Κάι Σεκ παίρνουν τη Σαγκάη.

1960: Περίπου 70 άτομα σκοτώνονται και περισσότερα από 180 τραυματίζονται, όταν η νοτιοαφρικανική αστυνομία ανοίγει πυρ εναντίον φιλειρηνικής διαδήλωσης στο Τράνσβααλ.

1972: Ο δικτάτορας Γεώργιος Παπαδόπουλος καταργεί τον Γεώργιο Ζωιτάκη από αντιβασιλέα και παίρνει ο ίδιος την καρέκλα.

1990: Η Ναμίμπια αποκτά την ανεξαρτησία της μετά από 75 χρόνια νοτιοαφρικανικής κυριαρχίας.

1996: Ο Γκόραν Πέρσον, πρώην υπουργός Οικονομικών της Σουηδίας, γίνεται πρωθυπουργός της.

2001: Λήγει τα μεσάνυχτα το τελεσίγραφο της κυβέρνησης των Σκοπίων προς τους Αλβανούς αντάρτες του UCK να καταθέσουν τα όπλα ή να αποχωρήσουν από τη χώρα. Οι αντάρτες το αγνοούν.

2003: Η δεύτερη ημέρα της παράνομης εισβολής των Αμερικανών και Άγγλων στο Ιράκ βρίσκει στο πόδι τους κατοίκους των μεγαλουπόλεων όλου του κόσμου σε μια πρωτόγνωρη προσπάθεια να διαδηλώσουν εναντίον των ΗΠΑ και του πολέμου. Μόνο στο Σαν Φραντσίσκο, η αστυνομία συνέλαβε χίλιους διαδηλωτές.

2006: Οι πρόεδροι της Ρωσίας, Βλαντιμίρ Πούτιν, και της Κίνας, Χου Ζιντάο, υπογράφουν συμφωνία για την κατασκευή δύο αγωγών που θα μεταφέρουν φυσικό αέριο, από τη Σιβηρία, στην Κίνα. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2011 και να κοστίσει δέκα δισ. δολάρια.

2013: Με μήνυμά του, ο φυλακισμένος στην Τουρκία ηγέτης του κουρδικού ΡΚΚ, Αμπντουλάχ Οτσαλάν, καλεί τους Κούρδους μαχητές να κατεβάσουν τα όπλα και να αποσυρθούν από τα τουρκικά εδάφη.

Η 21^η Μαρτίου στον πολιτισμό

21 Μαρτίου 1685

Γιόχαν Σεμπάστιαν Μπαχ

Γενιές ολόκληρες η οικογένεια Μπαχ έβγαζε μουσικούς. Στις 21 Μαρτίου 1685, στο Αιζεναχ της Γερμανίας γεννήθηκε ο Γιόχαν Σεμπάστιαν, γιος βιολιστή και αλτίστα. Ορφανός στα δέκα του από μάνα και πατέρα, ανατράφηκε από τον μεγαλύτερο αδερφό του, Γιόχαν Κριστόφ, που ζούσε στο όρντρουφ. Όνειρο του ήταν να δουλέψει ως μουσικός και βιολιστής. Αλλά το όνειρό του περνούσε από τη σχολή του Λίμπεκ όπου δίδασκαν αναγνωρισμένοι μαέστροι. Και το Λίμπεκ απείχε 400 χλμ. από το σπίτι του.

Λεφτά δεν υπήρχαν κι αποφάσισε να πάει με τα πόδια. Ο αδερφός του τον συνόδευσε. Ο Γιόχαν Σεμπάστιαν ήταν, τότε, 20 χρόνων. Τα δυο αδέρφια κέρδιζαν τον ύπνο και την τροφή τους παίζοντας βιολί στις ταβέρνες και στα καπηλειά. Όταν, κάποτε, έφτασαν, ο Γιόχαν γράφτηκε στη σχολή κι έπεσε με τα μούτρα στη μελέτη. Για να ζήσει, τραγουδούσε στη χορωδία της εκκλησίας του Αγίου Μιχαήλ.

Στα 22 του, παντρεύτηκε την ξαδέρφη του Μαρία Βαρβάρα Μπαχ. Στα 13 χρόνια του γάμου τους ως το 1720 οπότε η γυναίκα του πέθανε, απέκτησαν επτά παιδιά. Τα τρία πέθαναν σε πολύ μικρή ηλικία. Ο ίδιος εργαζόταν παίζοντας όργανο στην εκκλησία του Αγίου Θωμά, διευθύνοντας χορωδίες και διδάσκοντας λατινικά, χωρίς ο βαρύς φόρτος εργασίας να τον εμποδίζει να γράφει μουσική. Στα 36 του, ένα χρόνο μετά το θάνατο της πρώτης του γυναίκας, παντρεύτηκε τη σοπράνο Άννα Μακνταλένα Βίλκεν. Απέκτησε μαζί της άλλα 13 παιδιά, από τα οποία επέζησαν επτά.

Καθώς γερνούσε, η όραση άρχισε να τον εγκαταλείπει. Συνέχισε να γράφει μουσική, υπαγορεύοντας τις νότες στη γυναίκα του και στα παιδιά. Στα τέλη του 1749, έφτασε να μη βλέπει. Ένας διάσημος γιατρός της εποχής τον εγχείρισε. Βγήκε τυφλός. Πέθανε, στη Λειψία, στις 28 Ιουλίου 1750, λέγοντας: «Εργάστηκα σκληρά».

Θεωρείται από τους μεγαλύτερους συνθέτες όλων των εποχών, για το ύφος της έμπνευσης και την ομορφιά της μουσικής του. Τα έργα του εκδόθηκαν σε 59 τόμους.

1556: Καίγεται στην πυρά ως αιρετικός ο αρχιεπίσκοπος του Καντέρμπουρι, Τόμας Κράνμερ.

1804: Δημοσιεύεται ο Γαλλικός Αστικός Κώδικας, γνωστός ως Ναπολεόντειος Κώδικας.

1936: Πεθαίνει ο Ρώσος συνθέτης, Αλέξανδρος Γκλαζούνοφ (οκτώ συμφωνίες, δύο

κονσέρτα για πιάνο, τρία μπαλέτα κ.λπ.). Είχε γεννηθεί στις 10 Αυγούστου 1865.

1963: Μπαίνει «λουκέτο» στην διαβόητη φυλακή του Αλκατράζ, στον κόλπο του Σαν Φρανσίσκο. Η φυλακή υψίστης ασφαλείας, που φιλοξένησε τον Αλ Καπόνε και έγινε σημείο αναφοράς στην λογοτεχνία και τον κινηματογράφο, έκλεισε όταν οι τελευταίοι 27 κρατούμενοι μεταφέρθηκαν σε άλλες φυλακές.

1965: Ο ηγέτης - σύμβολο των μαύρων, Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, ηγείται πορείας χιλιάδων ατόμων, από την Σέλμα στο Μοντγκόμερι της Αλαμπάμα.

1992: Πεθαίνει σε βαθιά γεράματα ο Τζον Σιχάν, που το 1957 ανακάλυψε τη συνθετική πενικιλίνη.

1998: Σε ηλικία 88 χρόνων, πεθαίνει η μεγάλη Ρωσίδα χορεύτρια Γκαλίνα Ουλάνοβα, πριμα μπαλαρίνα των Μπολσόι από το 1944 ως το 1960, οπότε εγκατέλειψε τη σκηνή για να διδάξει. Είχε τιμηθεί με το βραβείο Λένιν και, τέσσερις φορές, με το βραβείο Στάλιν. Είχε γεννηθεί στις 26 Δεκεμβρίου 1909 (με το νέο ημερολόγιο, 8 Ιανουαρίου 1910).